

**Legea nr. 66 din 13.04.2017
cu privire la modificarea și
completarea unor acte
legislative**

*Monitorul Oficial nr. 171-180
din 02.06.2017*

Prezenta lege a adus mai multe modificări și completări la un șir de acte legislative în privința capacității de exercițiu a persoanelor adulte și celor emancipate care, din motive de boli mintale sau deficiențe fizice, mintale sau psihologice, nu își pot manifesta pe deplin consimțământul.

În **Legea nr. 1402/1997 privind sănătatea mentală**, la articolele 7 alineatul (2), 30 alineatul (2) și 40 alineatul (2), cuvintele „organul de tutelă și curatelă” au fost substituite cu „autoritatea tutelară”.

Legea a fost completată cu două articole noi (14¹ și 14²), care stabilesc ce trebuie să cuprindă, adăugător la cerințele care erau, raportul de expertiză extrajudiciară psihiatrică și expertiza extrajudiciară psihiatrică efectuate în scopul instituirii unei măsuri de ocrotire.

La fel, articolul 39 alineatul (2) a fost completat. După cuvintele „a cererii reprezentantului legal” au fost introduse cuvintele „care acționează conform dorințelor și sentimentelor exprimate de către pacient, în orice formă, din care rezultă că internarea contravine dorințelor exprimate de acesta”. Iar în final, alineatul a fost completat cu textul: „La indentificarea dorințelor pacientului este obligatorie prezența persoanei de încredere, care va facilita identificarea acestor dorințe.”

Articolul 27 (care prevede temeiurile pentru spitalizare în staționarul de psihiatrie) a fost completat cu alineatele (4¹), (4²) și (4³) în care au fost exprimate condițiile în care poate fi făcută spitalizarea. Iar articolul 40 alin. (1) a fost redat într-o redacție nouă, care identifică expres temeiul pentru internarea într-o instituție psihoneurologică și stabilește condițiile pe care trebuie să le întrunească avizul comisiei medicale. Adăugător, a fost introdus alineatul (1¹).

Codului familiei nr. 1316/2000 i-au fost aduse careva îmbunătățiri. În linii generale, peste tot unde a fost cazul, cuvântul „incapabil” a fost exclus și s-a completat cu cuvintele „persoana supusă unei măsuri de ocrotire judiciară sub forma tutelei” sau „în privința căreia este instituită o măsură de ocrotire judiciară”.

În **Legea nr 713/2001 privind controlul și prevenirea consumului abuziv de alcool, consumului ilicit de**

droguri și de alte substanțe psihotrope, la articolul 1, noțiunea „casă-internat” a fost redată cu următorul cuprins:

„casă-internat – instituție din sistemul Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei destinată întreținerii persoanelor care nu au discernământ complet, chiar dacă în privința acestora este instituită o măsură de ocrotire judiciară, care și-au pierdut relațiile sociale și care necesită să li se aplice măsuri de îmbunătățire a sănătății, de adaptare socială și de restabilire a discernământului pentru a fi readuse la viață normală”.

Dispozițiile privind persoana fizică din **Codul civil nr. 1107/2002** au fost modificate și completate esențial, în partea în care ține de tutela și curatela asupra minorilor, precum și asupra măsurilor de ocrotire juridică a persoanelor fizice adulte.

Conform acestora, persoanele emancipate și persoanele fizice adulte pot obține ocrotire în caz de diminuare a facultăților personale, fizice sau mintale, prin măsuri contractuale (extrajudiciare) și măsuri judiciare. Măsurile contractuale fiind o noutate pentru Republica Moldova – cuprinzând contractul de asistență și mandatul de ocrotire în viitor.

La fel, potrivit noilor modificări, instanța de judecată nu doar instituie măsura de ocrotire, ci și desemnează persoana însărcinată cu ocrotirea (ocrotitor provizoriu, curator sau tutore).

O altă noutate este că la instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub forma tutelei, instanța poate institui consiliul de familie, dacă nevoia de ocrotire a persoanei sau componența și valoarea patrimoniului îndreptățesc acest fapt și dacă componența familiei și a anturajului persoanei ocrotite permit asta. Membri ai consiliului de familie pot fi părinții, rude ale persoanei ocrotite, precum și alte persoane care manifestă interes pentru persoana ocrotită și pentru bunăstarea acesteia.

Asemenea, persoanele fizice care sunt limitate în capacitate de exercițiu, la data intrării în vigoare, se consideră persoane cu capacitate deplină de exercițiu, iar curatela asupra lor încetează de drept. Iar în privința cauzelor civile de limitare a persoanelor fizice în capacitatea de exercițiu în privința cărora nu s-au pronunțat hotărâri definitive, acestea urmează a fi scoase de pe rol de către instanțe de judecată din oficiu.

De-asemena, **Legea nr. 42/2008 privind transplantul de organe, țesuturi și celule umane** a fost modificată. Articolul 16 alineatul (2) a fost redat cu următorul cuprins:

„(2) În cazul minorilor sau al persoanelor în privința cărora se instituie măsura de ocrotire judiciară sub forma tutelei, consimțământul este dat de către părinți sau, după caz, de către reprezentantul legal al acestora în condițiile legii.”

Articolul a fost completat cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) În cazul în care asupra primitorului este instituită măsura de ocrotire judiciară sub forma ocrotirii provizorii sau a curatelei, iar starea primitorului nu îi permite să ia de sine stătător o decizie personală informată privind transplantul, ocrotitorul provizoriu sau curatorul va asista primitorul în condițiile legii.”

Legea nr. 99/2010 privind regimul juridic al adopției a fost și ea modificată. În rezultatul modificărilor, articolul 20 alineatul (3), litera b) a fost redat cu următorul conținut:

„b) instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub forma tutelei în privința părinților.”

În articolul 23 alineatul 1) litera a), cuvintele „sînt declarați incapabili” au fost înlocuite cu cuvintele „sînt supuși măsurii de ocrotire judiciare sub forma tutelei.”

La fel, articolul 24 a fost completat cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) În cazul în care asupra părintelui este instituită măsura de ocrotire judiciară sub forma ocrotirii provizorii sau a curatelei, iar starea părintelui nu îi permite să ia de sine stătător o decizie privind adopția, ocrotitorul provizoriu sau curatorul va asista părintele în condițiile legii.”

Data intrării în vigoare: 13.04.2017

În privința art. 48 și 48³² din Codul Civil, după crearea condițiilor necesare, dar nu mai târziu de 2 ani de la data publicării.

Textul Legii:

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=370424>

Hotărârea Guvernului nr. 376 din 31.05.2017 cu privire la modificarea punctului 3¹ al Regulamentului cu privire la modul de calculare a perioadei de muncă în vederea acordării sporului pentru vechime în muncă angajaților civili din organele apărării naționale, securității statului și ordinii publice

Monitorul Oficial nr. 171-180 din 02.06.2017

Punctul 3¹ din Regulamentul cu privire la modul de calculare a perioadei de muncă în vederea acordării sporului pentru vechime în muncă angajaților civili din organele apărării naționale, securității statului și ordinii publice a fost redat cu următorul cuprins:

„3¹. Sporul pentru vechime în muncă, în conformitate cu prezentul Regulament, poate fi stabilit și angajaților din întreprinderile de stat ai căror fondatori sunt Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Departamentul Instituțiilor Penitenciare al Ministerului Justiției și Serviciul de Informații și Securitate.

Acordarea sporurilor pentru vechime în muncă se stabilește în convenții colective la nivel de ramură sau în contracte colective de muncă la nivel de ramură sau în contracte colective de muncă la nivel de unitate, la decizia reprezentanților angajatorului și a reprezentanților salariaților prin organele parteneriatului social, în funcție de posibilitățile economico-financiare, reexamineate nu mai rar de o dată pe an.”

Data intrării în vigoare: 02.06.2017

Textul Hotărârii:

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=370488>

Hotărârea Guvernului nr. 394 din 05.06.2017 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 1413 din 27.11.2003

Monitorul Oficial nr. 181-189 din 09.06.2017

Hotărârii Guvernului nr. 1413/2003 cu privire la alocațiile nominale de stat pentru merite deosebite față de stat i-au fost aduse careva îmbunătățiri. Astfel, în titlu Hotărârii, precum și în punctele 1, 2, 4, 5, cuvântul „nominale” a fost exclus., iar în punctul 3 cuvintele „alocațiile nominale” au fost înlocuite cu cuvintele „alocațiilor de stat pentru merite deosebite față de stat”.

La fel, Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a alocațiilor de stat pentru merite deosebite față de stat a fost completat cu punctul 1¹, care prevede instituirea a două tipuri de alocații lunare – nominală și pentru merite deosebite –, pentru persoanele cu merite deosebite față de stat și pentru soția/soțul sau mama/tatăl persoanelor decorate după moarte cu „Ordinul Republicii” sau cu ordinul „Ștefan cel Mare”.

Punctul 2. din Regulament a fost redat într-o redacție nouă, care identifică categoriile de persoane care au drept la alocații nominale și la cele pentru merite deosebite, cât și condițiile de acordare.

În linii mari, modificările și completările vizează încadrarea beneficiarilor de alocații în categorii și

stabilesc condițiile de depunere a cererilor, precum și identifică documentele care urmează a fi anexate.

Data intrării în vigoare: 09.06.2017

Textul Hotărârii:

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=370560>

**Hotărârea Curții
Constituționale nr. 15 din
02.05.2017 pentru controlul
constituționalității unor
prevederi ale art. 10¹ alin. (1)
din Legea nr. 328 din
23.12.2013 privind salarizarea
judecătorilor și procurorilor**

*Monitorul Oficial nr. 190-200
din 16.06.2017*

La 3 aprilie 2017, Curtea Supremă de Justiție a sesizat Curtea Constituțională pentru controlul constituționalității articolului 10¹ alin. (1) din Legea nr. 328/2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor, care prevede că salariile de funcție ale judecătorilor și procurorilor stabilite în condițiile articolului 1 se reexaminează anual la data de 1 aprilie, în limita alocațiilor prevăzute în acest scop în bugetul public național.

Autorul sesizării a pretins că acesta vine în contradicție cu articolele 1 alin. (3), 46 alin. (1) și 116 alin. (1) din Constituție.

Sesizarea a fost admisă parțial de către Curtea Constituțională, iar sintagma „în limita alocațiilor prevăzute în acest scop în bugetul public național” a fost declarată neconstituțională.

Data intrării în vigoare: 02.05.2017

Textul Hotărârii:

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=370601>

**Hotărârea Curții
Constituționale nr. 7 din
16.02.2017 pentru controlul
constituționalității articolului
41 alin. (4) din Codul
educației al Republicii
Moldova nr. 152 din
17.07.2014**

*Monitorul Oficial nr. 201-213
din 23.06.2017*

La data de 28.12.2016, deputații în Parlamentul Republicii Moldova, dnii Vasile Bolea și Vladimir Odnostalco, au depus o sesizare la Curtea Constituțională pentru controlul constituționalității articolului 41 alineatului (4) din Codul educației al Republicii Moldova.

În principal, autorii sesizării au pretins că dispozițiile acestui articol sunt contrare prevederilor articolelor 16 și 35 din Constituție.

În consecință, Curtea Constituțională a admis parțial sesizarea. Ca urmare, articolul 41 alineatul (4) din Codul educației, în partea în care vizează asigurarea elevilor claselor V-IX cu manuale școlare conform schemei de

închiriere aprobate de Ministerul Educație, a fost declarat neconstituțional.

Data intrării în vigoare: 16.02.2017

Textul Hotărârii:

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=370650>

Hotărârea Guvernului nr. 341 din 26.05.2017 cu privire la aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în Regulamentul circulației rutiere

Monitorul Oficial nr. 216-228 din 30.06.2017

Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357/2009 a fost modificat și completat, cu scopul îmbunătățirii aspectelor ce țin de siguranța și disciplina participanților la trafic, dar și în ceea ce privește modul circulației rutiere pe drumurile publice.

Ca urmare a modificărilor, în Regulament au fost introduși și definiți termeni noi precum „conducere preventivă”, „motocultor cu remorcă”, „parapet” etc.

Potrivit noilor prevederi, șoferii trebuie să cedeze trecerea pietonilor care se află pe marginea carosabilului și intenționează să traverseze, precum și celor care traversează drumul pe partea carosabilului în direcția de mers a vehiculului. Iar în situația în care înaintea trecerii pentru pietoni s-a oprit sau a redus viteza vreun vehicul, conducătorii altor vehicule care se deplasează pe benzile alăturate pot continua deplasarea numai după ce s-au asigura că pe trecere nu sunt pietoni.

La fel, este interzisă intrarea pe trecerea de pietoni dacă în direcția de mers circulația este blocată și prin aceasta conducătorul va fi forțat să oprească, astfel creînd obstacole pietonilor care traversează drumul.

O altă noutate este faptul că a fost exclusă prevederea potrivit căreia conducătorii erau obligați să prezinte inspectorilor rutieri polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă.

O modificare importantă adusă Regulamentului este mărirea limitei de viteză în afara localităților, pe anumite sectoare de drum. Astfel, a fost majorată limita de viteză de la 90 km/h la 110 km/h pentru autoturismele și autocamioanele cu masa maximă autorizată ce nu depășește 3500 hg, iar pentru camioanele cu masa maximă mai mare de 3500 kg, precum și pentru cele care tractează o remorcă, limita de 70 km/h a fost ridicată la 90 km/h.

Regulamentul stabilește că în cazuri de precipitații abundente, ceață sau în situațiile când drumurile sunt acoperite de gheață, polei, zăpadă, viteza maximă admisă în afara localităților trebuie să fie mai mică cu cel puțin 20 km/h decât viteza maximă admisă pentru categoria din care face parte autovehiculele.

Viteza maximă admisă pentru autovehicule destinate transportului de încărcături periculoase, cu masa și/sau gabaritul depășite, este de 40 km/h în localități, iar în afara localităților este de 70 km/h.

Regulamentul a fost completat cu mai multe semne de circulație și avertizare (indicatoare de interzicere/restricție și indicatoare de informare/orientare).

Data intrării în vigoare: 30.06.2017

Textul Hotărârii:

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=370796>
